

การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ศึกษากรณี : ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

THE PARTICIPATIONS TO ONE TAMBON ONE PRODUCT PROJECT.

A CASE STUDY : TAMBON BANPHA , AMPHUR MUANG,

PRACHINBURI PROVINCE.

สารนิพนธ์

ของ

อังคณา ยังประโยชน์

43021163

เสนอต่อมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปรัชญาศิลปศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการพัฒนาชุมชน

ปีการศึกษา 2546

คำนำ

โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวทางอันหนึ่งที่จะสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน จะสามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น และจุดขายและสอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก

การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ และยังประโยชน์ให้แก่ประชาชนทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยเลือก ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนสืบไป

อังคณา ยังประโยชน์

มีนาคม 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาและแนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์เรวัต แสงสุริยงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และรองศาสตราจารย์บุญเดิม พันรอบ ในการให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสารนิพนธ์ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนายปรีดา วาสประเสริฐสุข พัฒนาการอำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนาม และพี่ๆพัฒนากร ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ที่ให้ความกรุณาและเอื้อเฟื้อในการฝึกงาน และการเก็บข้อมูลภาคสนาม พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการฝึกงาน

ขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และประชาชนตำบลบ้านพระทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในด้านการเก็บข้อมูลชุมชนและการตอบแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา คุณป้า ที่คอยเป็นกำลังใจสำคัญ และอำนวยความสะดวกในด้านทุนทรัพย์อย่างเต็มที่โดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อนๆชั้นปี 4 สาขาการพัฒนารัฐบาล ที่ให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน และร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกัน จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ออกมาสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณนางกฤษณา คำอำนวย ผู้ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจในการทำงานเพื่อชุมชนและสังคมต่อไป

คุณค่าในความเพียรพยายาม และประโยชน์จากองค์ความรู้ทางวิชาการของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อังคณา ยังประโยชน์

มีนาคม 2547

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ศึกษากรณี ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์ โครงการ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ด้านการขยายตลาด และด้านการติดตาม/ประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 120 คน โดยจำแนกตามเพศ (ชาย , หญิง) อายุ (ต่ำกว่า 30 ปี , สูงกว่า 30 ปี) การศึกษา (ประถมศึกษา , มัธยมศึกษาตอนต้น , มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช , อนุปริญญา/ปวส , ปริญญาตรี) อาชีพ (ทำสวน , รับจ้าง , ค้าขาย , รับราชการ , อื่นๆ) รายได้ต่อเดือน (ต่ำกว่า 7,000 บาท , สูงกว่า 7,000 บาท) และ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล (ต่ำกว่า 5 ปี , สูงกว่า 5 ปี) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการมากที่สุด และมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผลน้อยที่สุด

Abstract

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ABSTRACT

The purposes of this research is to study the participations in One Tambon One Product Project , Case study : Tambon Banpha , Muang District , Prachinburi Province, to study about project management , product initial , product's quality development , marketing and evaluation.

The 120 samples classify by sex (male,female), age (below 30.years old , upper 30 years old), education(elementary educational , junior high school , senior high school , diploma and bachelor's degree) , occupation (agriculture , employment , trader , government officer and other). The instrument is questionnaires with 5 rating scale.

The statistics are percentage mean and standard deviation . The results reveal follow : The samples's participations in One Tambon One Product Project are middle level , especially participation about project management is much and participation about evaluation very low.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญ

คำนำ

ประกาศคุณประการ

บทคัดย่อ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
2	ระเบียบวิธีวิจัย	14
	ขอบเขตของการศึกษา	14
	ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	14
	ขอบเขตของตัวแปรในการศึกษา	14
	กรอบแนวความคิดในการศึกษา	15
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	15
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
	นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	16
	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	17
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	17
	การวิเคราะห์ข้อมูล	17
	เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	18
3	ลักษณะของข้อมูล	19
4	การวิเคราะห์ข้อมูล	29
5	สรุปผลและข้อเสนอแนะ	37

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	19
2	แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	19
3	แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา	20
4	แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	20
5	แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	21
6	แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล	21
7	แสดงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่างๆ โดยรวม	22
8	แสดงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่างๆ โดยรวม	24
9	แสดงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่างๆ จำแนกตามเพศ	25
10	แสดงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่างๆ จำแนกตามอายุ	25
11	แสดงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่างๆ ระดับการศึกษา	26
12	แสดงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่างๆ จำแนกตามอาชีพ	27
13	แสดงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่างๆ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	27
14	แสดงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่างๆ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล	28

บทที่ 1

บทนำ

ขบวนการสร้างรายได้โดยการพึ่งตนเองเป็นแนวคิดที่เน้นขบวนการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ในและ
ละหมู่บ้าน หรือตำบล แนวคิดนี้สนับสนุนและส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ (Product) และ
ตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์นี้โดยเฉพาะ โดยที่ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งตนเอง (Self - reliance) เป็นหลัก ดังนั้นผู้
เกี่ยวข้องในขบวนการนี้จำเป็นต้องอุทิศกำลังกาย (Energy) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) และความ
ปรารถนา (Desire) ที่จะใช้ทรัพยากรที่หาพบในท้องถิ่นเป็นหลัก เพื่อที่จะสร้างการกินดีอยู่ดี และคุณภาพชีวิต
มุ่งสู่ตลาดสากลพร้อมๆ กับการเน้นท้องถิ่น

ขบวนการนี้พยายามที่จะเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะของท้องถิ่นเป็นหลักให้เข้าสู่มา
ตรฐานสากล เพื่อจะขยายขอบเขตตลาดไปสู่ตลาดโลก เสริมกับการตลาดในประเทศ

การคิดค้นและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่แต่ละท้องถิ่นผลิตขึ้นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับมีการจัดการ
ทางการตลาดอย่างเหมาะสม สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนนั้น ๆ ได้ทางหนึ่ง

คนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือร่วมใจกันให้คำแนะนำ และให้กำลังใจซึ่งกันและกันมีจุดประสงค์ไป
ในทางเดียวกัน จึงจะสามารถทำให้ความคิดนั้น ๆ สำเร็จได้สิ่งที่มองเห็นได้ชัด ก็คือ การคิดค้น และการสร้าง
ผลิตภัณฑ์บนรากฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม สิ่งที่ยังมองไม่เห็น คือ พลังแห่งความเป็นน้ำหนึ่ง
ใจเดียวกันของคนในท้องถิ่น ซึ่งจะเกิดจากความเชื่อมั่นซึ่งกันและกันนั่นเอง

แนวคิดการพัฒนาท้องถิ่นเป็นการสืบสานวัฒนธรรมที่ดีงามให้คงอยู่ต่อไป สร้างความภาคภูมิใจให้
กับคนรุ่นต่อไป แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับธรรมชาติจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้นอยู่กับธรรม
ชาตอย่างชาญฉลาด และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดช่วยสร้างกำลังใจให้เกิดขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อ
มั่นให้กับหน่วยงานที่จะให้การสนับสนุน

แนวทางการพัฒนานี้จึงเป็นแนวทางการส่งเสริม และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์โดยมีกิจกรรมทางการ
ตลาด การผลิต ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาชนบท เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และนำไปสู่เป้าหมายของการมี
คุณภาพชีวิตที่ดีของประชากร และวางรากฐานที่สำคัญของประเทศ และสังคมไทย

แนวคิด “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวคิดที่ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมีผลิตภัณฑ์ (หลัก) 1
ประเภท เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบ ทรัพยากรของท้องถิ่น ลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่น ไปสู่เมืองใหญ่ ซึ่งถือ
ได้ว่าเป็นการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดขึ้น เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตาม
แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” นี้จะเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดกระบวนการ
เรียนรู้ของชุมชน เกิดการดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง นับเป็นกลยุทธ์การพัฒนาที่อาศัยหมู่บ้าน
เป็นหน่วยการพัฒนา (Unit of development) เบื้องต้นและรวมเป็นเครือข่ายภายใต้ตำบล

“หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวทางอันหนึ่งที่จะสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนจะสามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น และจุดขายและสอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศ และทั่วโลก

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ และยังประโยชน์ให้แก่ประชาชนทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์โดยเลือก ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้

แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยศึกษาเฉพาะกรณีตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
3. แนวคิดเกี่ยวกับ โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
4. ภูมิหลัง

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน

วิลเลียม เออร์วิน (William Erwin, 1976 : 138) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวข้องกับความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมคือ กระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของประชาชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชน แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ยูวัฒน์ วุฒิเมที (2526 : 20) ให้ความหมายไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดเห็นริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทเพื่อแก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาการพัฒนาชุมชนที่ว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน

ขณะเดียวกันต้องยอมรับความเป็นจริงที่ว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง

เจมส์ คี ปิ่นทอง (2523 : 272-273) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

เดวิส ดี คีธ (1927 : 136 อ้างใน โกลด์ สายใจ, 2536 : 24) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเข้าให้กระทำการบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย และนอกจากนี้เดวิส เที่ยวยังได้อธิบายเพิ่มเติมอีกว่า การมีส่วนร่วมเกิดจากแนวคิดสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความสนใจและความกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคลที่ยังเอื้อเฟื่องค้ำกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลของส่วนรวม
2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน ที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น ผลักดันให้พุ่งสู่การรวบรวมกลุ่มวางแผน และลงมือกระทำร่วมกัน
3. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่ม หรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนาการตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงพอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มการกระทำที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงหมายถึง กระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อตัวประชาชนเอง โดยประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเอง และมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ปรารถนาหรือที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ต้องมีใช่เป็นการกำหนดกรอบแนวคิดจากบุคคลภายนอก

ม.ร.ว. อคิน รพีพัฒน์ (อ้างใน สุริยา ยีชัน , 2534 : 27) ได้กำหนดช่วงจังหวะ และแบ่งระยะการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนไว้ดังนี้

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
4. การประเมินผลกิจกรรมพัฒนา

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 : 6-7) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษา ค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรมหรือโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย
8. ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้โดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

นิรันทร จงวุฒิเวศย์ (อ่างในชนินฐา ศรีนนท์, 2544 : 34) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมว่าจะต้องประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ประชาชนต้องมีเวลาพอที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมและร่วมให้เหมาะสมกับสถานการณ์
2. ประชาชนต้องไม่เสียเงินทอง ค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมมากเกินไปจนเกินกว่าผลตอบแทนที่เขาประเมินว่าจะได้รับ
3. ประชาชนต้องมีความสนใจที่จะสัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีความสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหารขององค์การ เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนแรก คือ การวางแผน ไปจนถึงขั้นตอนสุดท้ายคือการติดตามประเมินผล ซึ่งการมีส่วนร่วมที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องประกอบด้วยปัจจัย เงื่อนไข และความพร้อมในการมีส่วนร่วม เช่น มีความเป็นอิสระในการมีส่วนร่วม มีความสามารถและเต็มใจในการมีส่วนร่วม การมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมได้โดยไม่กระทบต่อหน้าที่การงานและไม่เสียค่าใช้จ่าย เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

องค์การสหประชาชาติ (อ้างในปาริชาติ วลัยเสถียร, 2533 : 32) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง กระบวนการซึ่งรวมเอาความมานะ พยายามของประชาชนกับฝ่ายรัฐบาล เข้าด้วยกันในการช่วยส่งเสริมสภาพชุมชนในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้ชุมชน เหล่านั้น ได้มีบทบาทเข้าร่วมในชีวิตอันหนึ่งอันเดียวของประชาชาติ และเพื่อให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนสนับสนุนความเจริญของประเทศชาติ กระบวนการนี้ จึงมีสาระสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

1. ความร่วมมือของประชาชนด้วยศรัทธาที่จะสร้างเสริมระดับความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น โดยอาศัยความคิดของคนเป็นสำคัญ

2. การกำหนดให้มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในด้านเทคนิคและวิธีการ เพื่อให้ความคิดริเริ่มการช่วยตนเองและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้ดำเนิน ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรีชา สุกใส (2541 : 15 - 16) กรมการพัฒนาชุมชน ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาชุมชนเป็นการนำความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับประชาชนในระดับท้องถิ่น เพื่อฝึกฝนให้ประชาชน ได้มีความคิดริเริ่มในการที่จะปรับปรุงชุมชนและวิถีความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นทั้งนี้โดยอาศัยหลักการพยายามร่วมกันและช่วยเหลือตนเองขณะเดียวกันก็จะต้องมีการขอรับความช่วยเหลือจาก กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยให้โครงการของชุมชนนั้นสามารถดำเนินการต่อไป ได้

สุกิจ จุลละนันท์ (2508 : 745) เมื่อพิจารณาในภาพรวมของคำว่า พัฒนาชุมชน กล่าวได้ว่าการพัฒนาชุมชน คือการเปลี่ยนแปลงลักษณะและคุณค่าชุมชนโดยมีการวางแผน การพัฒนาชุมชน เป็นทั้งกระบวนการ และขบวนการที่กำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นใน ด้านต่างๆ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งการตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน ของประชาชนในชุมชนนั่นเอง ดังนั้น การพัฒนาชุมชนที่ประสบความสำเร็จจึงมิได้ขึ้นอยู่กับผล สำเร็จทางวัตถุเท่านั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติ ทักษะ ความรู้และความสามารถของประชาชนเป็นสำคัญ

สถานี บุญชู (2525 : 16 - 17) ปรัชญาของการพัฒนาชุมชน นั้นถือว่า คนเป็นทรัพยากร มนุษย์ที่มีความสามารถและพลังงานอันซ่อนเร้น (Potential ability) แฝงอยู่อันได้แก่ คำถึงความคิด แรงงาน ฝีมือหรือทักษะ ซึ่งศักยภาพเหล่านี้ถ้าได้รับการกระตุ้นให้นำมาใช้ก็สามารถสร้างความ สำเร็จให้แก่ชุมชนได้ วัตถุประสงค์สำคัญของการพัฒนาชุมชนคือการส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จัก ใช้ความสามารถของตนเอง ช่วยตนเอง เข้ามามีส่วนร่วม โดยอาศัยความต้องการที่แท้จริงและความ คิดริเริ่มของประชาชนเป็นหลักในการดำเนินงานเพื่อให้เข้าสามารถแก้ปัญหาด้วยตัวเองได้

หลักการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนถือว่าประชาชนในท้องถิ่นเป็นพลังสำคัญ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การพัฒนาชุมชนจึงเป็นการกระตุ้นหรือชักจูง ให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มและเข้าร่วมมือในการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ ของตนเองให้ดีขึ้นองค์การสหประชาชาติได้กำหนดหลักในการพัฒนาชุมชนไว้ 10 ประการ ดังนี้ (จิรววัฒน์ นิจนตร, 2528 : 35-36)

1. การพัฒนาชุมชนถือว่าบรรดากิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาชุมชนนั้น โครงการที่จะดำเนิน การนั้นจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
 2. การพัฒนาชุมชนเป็นการยกให้ความเป็นอยู่ในท้องถิ่นชนบทดีขึ้นกว่าเดิมที่ เคยเป็นอยู่
 3. การเปลี่ยนแปลงท่าที และทัศนคติของประชาชนนั้น มีความสำคัญเช่นเดียวกับการ เปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ
 4. การพัฒนาชุมชนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมอย่างมากขึ้นใน กิจกรรมของชุมชนนั้น
 5. การพัฒนาชุมชนจะต้องยึดหลักที่จะต้องใช่วิธีการที่จะแสดงให้เห็นปรากฏแก่กลุ่มผู้นำชุมชนในท้องถิ่นไม่ว่าจะมีโครงการใดก็ตาม
 6. ผู้ดำเนินการพัฒนาชุมชนจะต้องมีความเชื่อให้การยอมรับนับถือต่อบทบาทของสตรี และเยาวชนที่จะร่วมในโครงการ ซึ่งสตรีและเยาวชนก็เป็นกลุ่มผู้นำท้องถิ่น
 7. โครงการช่วยเหลือตนเองของชุมชน ถ้าให้เกิดผลอย่างเต็มที่แล้วจะต้องได้รับการ ช่วยเหลืออย่างจริงจังจากรัฐบาล
 8. รัฐจะต้องมีนโยบายแน่นอน มีการบริหารที่เป็นระเบียบ โดยเฉพาะการบรรจุคนฝึก อบรมมี การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและในระดับชาติ ตลอดจนกระทั่งมีการวิจัยและประเมินผล เพื่อความสำเร็จโดยส่วนรวม
 9. ให้องค์กรอาสาสมัคร องค์กรเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
 10. การพัฒนาชุมชนนั้น ถือว่าความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่นโดยทั่วไป จะต้องมีความก้าวหน้าหรือการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ
- สำหรับประเทศไทยนั้นการพัฒนาชุมชนได้วางหลักการพัฒนาชุมชนที่ใช้เป็นหลักการ สำคัญ ในปัจจุบันไว้ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ปลูกฝังความเชื่อมั่นในการช่วยตนเองและการทำงานร่วมกัน
- เดิมการช่วยเหลือประชาชนฝ่ายรัฐบาลเป็นผู้หยิบยื่นให้ ทำให้เกิดความเคยชิน ไม่มีการร่วม แรงอย่างจริงจัง ไม่มีการที่แนวทางให้คนรู้จักร่วมมือกัน ประชาชนมีหน้าที่คอยความช่วยเหลือจาก

รัฐบาลแต่เพียงผู้เดียว ขาดความคิดริเริ่มต้องพยายามปลูกฝังความรู้สึกของคนให้เชื่อมั่นในการช่วยเหลือตนเอง และการทำงานร่วมกันให้เกิดในหมู่ประชาชน

2. ชีตการมีส่วนร่วมของประชาชน

งานพัฒนาชุมชนต้องชิตการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก กล่าวคือ ต้องให้ประชาชนทราบความเข้าใจและร่วมกิจกรรมนั้นๆด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เขาสำนึกว่าเป็นงานของเขาไม่ใช่งานของรัฐบาล แต่รัฐบาลร่วมดำเนินการเท่านั้น

3. ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากที่สุด

งานพัฒนาชุมชนต้องพยายามใช้กำลังทรัพยากรที่มีอยู่ของชาวบ้านหรือของประชาชนให้ได้มากที่สุด ผลงานพัฒนาชุมชนขั้นแรกควรเกิดจากการตัดแปลงแก้ไขและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์ แล้วค่อยนำเอาความช่วยเหลือจากภายนอกเข้าไปทีหลัง โดยตระหนักว่าพลังอันนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านนั้นหาอยู่ที่แห่งใดไม่ หากแต่อยู่ในหมู่บ้านนั่นเอง

แนวคิดเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นแนวทางอันหนึ่งที่จะสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนจะสามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น และจุดขาย และสอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้รู้จักแพร่หลายไปทั่วประเทศ และทั่วโลก

หลักการพื้นฐานของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ คือ

- ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล ผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

- ฟังตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ ทำความฝันให้เป็นจริงด้วยกระบวนการ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” โดยสร้างกิจกรรมที่อาศัยศักยภาพของท้องถิ่น

- การสร้างทรัพยากรมนุษย์ ฟูมฟักประชาชนให้สู้ชีวิตด้วยความท้าทาย และจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค

หลักการบริหารนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

1. การจัดการกลไกบริหาร ให้มีกลไก 2 ระดับ ทั้งจากบนลงไป (Top - down) และระดับล่างขึ้นมา (Bottom - up)

1.1 ระดับบน

- คณะกรรมการอำนวยการ โครงการ เพื่อกำหนดนโยบายด้านต่าง ๆ และบูรณาการงบประมาณแผนงาน

- ศูนย์พัฒนาธุรกิจ เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่มาจากจังหวัดต่างๆ โดยประสานความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

1.2 ระดับล่าง

- ประชาคมตำบลเพื่อค้นหา และกำหนดบัญชีผลิตภัณฑ์ตำบล
- คณะทำงานระดับอำเภอ เพื่อบูรณาการผลิตภัณฑ์ของตำบล
- คณะทำงานระดับอำเภอ เพื่อบูรณาการผลิตภัณฑ์ของตำบลต่างๆ การจัดลำดับความสำคัญการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการสนับสนุนตลาดในพื้นที่

2. ระบบงบประมาณ

- เน้นการบูรณาการงบประมาณปกติของ กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง ให้ครบวงจรการตลาด เริ่มจากงบประมาณ ปี 2544 ที่มีอยู่แล้ว และการกำหนดแนวทางงบประมาณปี 2545

3. ระบบบริหารจัดการ

- เน้นให้ศูนย์พัฒนาธุรกิจเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาและบริหาร จัดการผลิตภัณฑ์ของจังหวัดต่าง ๆ ที่จังหวัดเลือกมาแล้ว โดยให้ศูนย์พัฒนาธุรกิจ มีความเป็นอิสระสูงเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณและแผนงานของกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับภาคเอกชน

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ / ประชาสัมพันธ์โครงการ

1. ประชุมทำความเข้าใจระหว่างฝ่ายราชการ ประชาชน เอกชน
2. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ แนวคิด หลักการ ปรัชญา
3. แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงาน จังหวัด / อำเภอ / ตำบล
4. กำหนดแผนงาน แนวทางการดำเนินการ เน้นหลักการ “บูรณาการ” การทำงาน

“พหุภาคี”

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดผลิตภัณฑ์

1. คณะทำงานระดับตำบล / อำเภอ / จังหวัด ร่วมจัดประชาคมตำบล ค้นหาผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเด่นในแต่ละท้องถิ่น
2. คัดเลือก / จัดลำดับผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบล

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์

1. วางแผนการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ด้านการบริหารจัดการ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การบรรจุภัณฑ์ การออกแบบ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ เช่น อย. มอก รหัสแห่งไทย ลิขสิทธิ์ทางปัญญา
2. สนับสนุนแหล่งเงินทุน
3. วิจัยผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 4 การขยายตลาด

1. วางแผนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สู่ตลาดภายใน ภายนอกประเทศ
2. วางแผนการขนส่ง จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์
3. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ

4. การประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก
5. จัดประกวดผลิตภัณฑ์ มอบประกาศเกียรติคุณ
6. จัดงานแสดงผลกรรมสินค้า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”
7. วิจัยการตลาด

ขั้นตอนที่ 5 การติดตามประเมินผล

1. กำหนดเกณฑ์ชี้วัด และมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์
2. ติดตามประเมินผล โดยคณะกรรมการจังหวัด / อำเภอ
3. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงาน

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชูเกียรติ เปี่ยมศรี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง” พบว่า 1. คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนย่อยในระดับปานกลาง 2. อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนย่อย และการได้รับข่าวสารข้อมูลเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย ส่วนความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนย่อยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย

กรรณิกา ชมดี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในแบบต่างๆ คือ การรวมกลุ่ม การร่วมออกแรง การร่วมออกเงิน การร่วมออกวัสดุ การร่วมเป็นผู้นำ การร่วมเป็นคณะกรรมการ การร่วมเป็นผู้ชักชวนและการร่วมเป็นผู้ริเริ่ม โดยมีส่วนร่วมในการประชุมมากที่สุด รองลงมาคือ ร่วมออกแรงและร่วมเป็นผู้ชักชวน

สมิธ บรรวาร์ (1982 : 2 อ้างในขนิษฐา ศรีนนท์, 2544 : 38) กล่าวว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสังคมอย่างแข็งขันและไม่แข็งขัน มักจะมีฐานะแตกต่างกันออกไป และมีมโนภาพที่สำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมของเขาประเพณีรอบตัว แนวความคิดที่เขาถูกคาดหวังให้เข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง (การศึกษา อาชีพ และรายได้สูง) มักจะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างแข็งขันมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ

นพดล นุใหม่ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ โครงการ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ และด้านการขยายตลาด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง

งามตา สุขประเสริฐ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา “ การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี ”

พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเสมือนอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า กลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 2 เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร อบต. มากกว่าหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 3 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างมีนัยสำคัญ ในส่วนของแนวทางที่จะแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนที่มีคือ อบต. นั้น อบต. ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงบทบาทหน้าที่ของ อบต. เช่น จัดโครงการ อบต. พบประชาชน ฯลฯ พร้อมทั้งริบดำเนินการหาตลาดแห่งใหม่รองรับการขยายตัวของพ่อค้าแม่ค้ารวมทั้งปัญหาความสะอาด ปัญหาการจราจรที่จะตามมาด้วย

ภูมิหลัง

ประวัติความเป็นมาของ ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

เดิมบริเวณเป็นลักษณะหมู่บ้านที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากกว่าหมู่บ้านอื่น และต่อมามีชาวบ้านได้พบพระพุทธรูป จึงได้นำมาสักการบูชา เป็นที่เคารพนับถือของบุคคลทั่วไป จึงได้เรียกชื่อหมู่บ้านว่า "บ้านพระ"

สภาพทั่วไป

เป็นที่ราบเขาจากเหนือลงใต้ สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสำหรับเพาะปลูกไม้ผลยืนต้น มีภูเขาชื่อ ไอ้ด้ ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของตำบล ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำสวนผลไม้ เช่น กระท้อน ทุเรียน เงาะ ขนุน มังคุด

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ	ติดต่อกับพื้นที่ตำบลเนินหอม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับพื้นที่ตำบลคงพระราม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับพื้นที่ตำบลคงจี่เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับพื้นที่ตำบลไม้เต็ง อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
สภาพภูมิประเทศ	ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบจากเหนือลงใต้ สภาพดินทั่วไป

เป็นดินร่วนปนทราย

สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นตามมรสุม มี 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึงเดือน พฤษภาคม

ฤดูฝน " พฤษภาคม " ตุลาคม

ฤดูหนาว " พฤศจิกายน " กุมภาพันธ์ของปีถัดไป

การปกครอง

ตำบลบ้านพระแบ่งการปกครองออกเป็น 17 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ 1 บ้านหาดทราย

หมู่ที่ 2 บ้านไผ่ล้อม

หมู่ที่ 3 บ้านพระ

หมู่ที่ 4 บ้านคงหัวโจก

หมู่ที่ 5 บ้านใหม่	หมู่ที่ 6 บ้านหนองบัว (เกาะยายเสารี)
หมู่ที่ 7 บ้านเนินดินแดง	หมู่ที่ 8 บ้านคงหัวโคด
หมู่ที่ 9 บ้านคงหัวโคด	หมู่ที่ 10 บ้านคงกระชาย
หมู่ที่ 11 บ้านหนองจอก	หมู่ที่ 12 บ้านยาง
หมู่ที่ 13 บ้านป่าเสือ	หมู่ที่ 14 บ้านหัวเขา
หมู่ที่ 15 บ้านสามแยกนเรศวร	หมู่ที่ 16 บ้านหนองกันเกรา
หมู่ที่ 17 บ้านหนองประเทือง	

จำนวนประชากร

ชาย 8,507 คน และ หญิง 6,815 คน รวม 15,322 คน

สภาพเศรษฐกิจ

ข้อมูลอาชีพ

ประชากรในเขตตำบลบ้านพระ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ทำนา ทำสวนผลไม้ต่างๆ เช่น ส้มโอ ทุเรียน เงาะ ขนุน มังคุด มะปราง มะไฟ ฝรั่ง รวมทั้งการประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ คือ เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้ง โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้นประมาณ 13,441 ไร่

หน่วยธุรกิจ

- ปั้มน้ำมันและก๊าซ	5	แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	3	แห่ง
- ฟาร์มไก่	3	แห่ง
- ฟาร์มหมู	3	แห่ง

สภาพทางสังคม

การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	1	แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	1	แห่ง
- ห้องสมุดประชาชน	1	แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	แห่ง
- ศูนย์ฝึกอาชีพและพัฒนาอาชีพ	3	แห่ง
- หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	3	แห่ง
- ที่ปิดประกาศประจำหมู่บ้าน	17	แห่ง

สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด	9	แห่ง
-------	---	------

- โบสถ์	1	แห่ง
สาธารณูปโภค		
- สถานีอนามัยประจำตำบล / หมู่บ้าน	2	แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	5	แห่ง
- อัตราการใช้ส้วมรดน้ำร้อยละ	99.44	

การบริการพื้นฐาน

การคมนาคม

ลักษณะพื้นที่ของตำบลบ้านพระ เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า การสัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้าน และเดินทางไปตัวอำเภอจำเป็นต้องใช้เส้นทางถนนเป็นหลัก เส้นทางหลักของตำบลบ้านพระคือ

- ทางหลวงแผ่นดิน 320 สายสุวรรณศร ผ่านหมู่ 11, 14, 15, 16
- ทางหลวงแผ่นดิน สายปราจีนธานี ผ่านหมู่ 4, 6, 7, 8, 9
- เส้นทางอัญชนานนท์ (โยธาธิการจังหวัด) ผ่านหมู่ 5, 6, 10, 13, 16
- ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กสายตลวงหลวง-หัวเขา ผ่านหมู่ 1, 2, 3, 5, 10, 11, 14
- ถนนลูกรังในตำบลระหว่างหมู่บ้าน ระยะทางรวม 60 กิโลเมตร

การโทรคมนาคม

- ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	1	แห่ง
- สถานีโทรคมนาคมอื่น ๆ	1	แห่ง

การไฟฟ้า

ในพื้นที่ของตำบลบ้านพระ มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ, ลำห้วย	5	แห่ง
- บึง, หนอง และอื่น ๆ	6	แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย	12	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	1,255	แห่ง

ข้อมูลอื่น ๆ

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ (แสดงทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ใน อบต.)

- อ่างเก็บน้ำ	2	แห่ง
- น้ำตก	2	แห่ง

มวลชนจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน 1 รุ่น 300 คน
- กองทุนเพื่อความมั่นคงของชาติ 1 รุ่น 120 คน

- กลุ่มอาชีพ 10 กลุ่ม
- กลุ่มออมทรัพย์ 17 กลุ่ม

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 2
ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ
2. การกำหนดผลิตภัณฑ์
3. การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์
4. การขยายตลาด
5. การติดตาม/ประเมินผล

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรในตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี จำนวนทั้งสิ้น 15,322 คน เป็นชาย 8,507 คน และ หญิง 6,815 คน
2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีแบบเผชิญพบ จำนวน 120 คน

ขอบเขตของตัวแปรในการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม และเอกสารเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรในการศึกษา ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย
 - เพศ
 - อายุ
 - การศึกษา
 - อาชีพ
 - รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
 - ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ การกำหนดผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การขยายตลาด และ การติดตาม/ประเมินผล

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

1. เพศ
2. อายุ
3. การศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วม

1. การเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์
โครงการ
2. การกำหนดผลิตภัณฑ์
3. การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์
4. การขยายตลาด
5. การติดตาม/ประเมินผล

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ดังนี้

- การเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์
- การกำหนดผลิตภัณฑ์
- การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์
- การขยายตลาด
- การติดตาม/ประเมินผล

2. เพื่อศึกษาถึงปัญหา หรือ อุปสรรคของการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
2. นำไปสู่แนวคิดในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรค ในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ให้มีความเหมาะสมเป็นที่ต้องการของประชาชนต่อไป

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน โครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ การกำหนดผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การขยายตลาด และการติดตาม/ประเมินผล
2. แนวคิด “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ” หมายถึง แนวคิดที่ต้องดำเนินงานเพื่อให้เกิด การพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการสร้างเอกลักษณ์สินค้าชุมชนของแต่ละพื้นที่ที่ตลาดรองรับ และทำเป็นธุรกิจที่ยั่งยืน
3. การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการประชุมทำความเข้าใจกับฝ่ายราชการ และมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ ปรัชญา ร่วมวางแผนในการประชาสัมพันธ์โครงการ
4. การมีส่วนร่วมในการกำหนดผลิตภัณฑ์ หมายถึง มีส่วนร่วมในการเสนอผลิตภัณฑ์ ต่อ ประชาคมเพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์ และใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิต
5. การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ หมายถึง มีส่วนร่วมในการเข้ารับการอบรมในเรื่องการ พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ร่วมคิดในการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และมีส่วนร่วมในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย
6. การขยายตลาด หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สู่ทั้ง ภายในและภายนอกชุมชน
7. การมีส่วนร่วมในการติดตาม/ประเมินผล หมายถึง มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ชี้ วัดมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ และมีส่วนร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน
8. ผลิตภัณฑ์ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ไม่ได้หมายถึง ตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการทางความคิดรวมถึงการบริการดูแลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษา ภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การช่ยออกภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่ว ประเทศและทั่วโลก
9. ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง การใช้ความรู้ทักษะ ความสามารถในการผลิตที่สืบสานมา จากบรรพบุรุษในพื้นที่นั้น ๆ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลเอกสาร (Secondary data) ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ จากการค้นคว้าหนังสือ และงานวิจัยเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา สภาวิจัยแห่งชาติ และ Internet

2. ข้อมูลภาคสนาม (Primary data) ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 120 ชุด โดยแจกแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 5 - 13 พฤษภาคม 2546

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย

1. เพศ
2. อายุ
3. การศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้
6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ไทเกอร์ด (Likert) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ การกำหนดผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การขยายตลาด และการติดตาม/ประเมินผล จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มีการดำเนินงานดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นของมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตาราง

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆของผู้ตอบแบบสอบถาม ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์คิดเป็นค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติการวิจัย

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์การตัดสินและพิจารณาค่าเฉลี่ยเพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์และแปลผลโดยถือ

เกณฑ์พิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 3
ลักษณะข้อมูล

ผลการศึกษาข้อมูล จากการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วม ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยใช้ สถิติวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าร้อยละและระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ การกำหนดผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การขยายตลาด และการติดตาม/ประเมินผล

ผลการศึกษาข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตารางที่ 1 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	67	55.8
หญิง	53	44.2
รวม	120	100

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายและรองลงมาคือ เพศหญิง

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	44	36.7
สูงกว่า 30 ปี	76	63.3
รวม	120	100

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ สูงกว่า 30 ปี รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างอายุ ต่ำกว่า 30 ปี

ตารางที่ 3 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	47	39.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	19	15.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	20	16.7
อนุปริญญา/ปวส.	15	12.5
ปริญญาตรี	19	15.8
รวม	120	100

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาตรี และระดับอนุปริญญา/ปวส.

ตารางที่ 4 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ทำสวน	60	50.0
รับจ้าง	19	15.8
ค้าขาย	10	8.3
รับราชการ	11	9.2
อื่นๆ	20	16.7
รวม	120	100

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวน รองลงมา คือ อาชีพอื่น ๆ อาชีพรับจ้าง อาชีพรับราชการ และอาชีพค้าขาย

ตารางที่ 5 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามรายได้

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 7,000 บาท	99	82.5
สูงกว่า 7,000 บาท	21	17.5
รวม	120	100

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 7,000 บาท และมีรายได้สูงกว่า 7,000 บาท

ตารางที่ 6 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	-	-
มากกว่า 5 ปี	120	100
รวม	120	100

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอาศัยอยู่ในตำบลมากกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คำร้อยละและระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ การกำหนดผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การขยายตลาด และการติดตาม/ประเมินผล

ตารางที่ 7 แสดงระดับการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่างๆจำแนกตามรายด้าน และรายชื่อ

การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	ระดับการมีส่วนร่วม										X	S.D.
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ												
1. ท่านมีความรู้เผยแพร่ความรู้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	23	19.2	20	16.7	35	29.2	20	16.7	22	18.3	3.01	1.36
2. ท่านได้มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	23	19.2	20	16.7	33	29.2	22	18.3	22	18.3	3.05	1.36
3. ท่านได้ร่วมประชุมทำความเข้าใจกับส่วนราชการในเรื่องหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	22	18.3	25	20.8	35	29.2	21	17.5	17	14.1	3.11	1.29
4. ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	22	18.3	25	20.8	35	29.2	21	17.5	17	14.1	3.11	1.29
ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์												
1. ท่านได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	17	14.1	17	14.1	43	35.8	21	17.5	22	18.3	2.88	1.27
2. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	19	15.8	17	14.1	38	31.6	23	19.6	23	19.6	2.88	1.31
3. ท่านได้เข้าร่วมประชาคมเพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์	19	15.8	17	14.1	33	29.2	23	19.6	23	19.6	2.88	1.37
4. ท่านได้เสนอให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัตถุดิบในท้องถิ่นในการผลิต	20	16.6	17	14.1	34	28.3	25	20.8	25	20.8	2.75	1.34
ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์												
1. ท่านได้เข้าร่วมอบรมเพิ่มความรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์	22	18.3	17	14.1	31	25.8	25	20.8	24	20.0	2.87	1.38
2. ท่านได้มีส่วนร่วมคิดในการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของตำบล	20	16.6	17	14.1	34	28.3	25	20.8	24	20.0	2.86	1.34
3. ท่านได้มีส่วนร่วมในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย	16	13.3	16	13.3	35	29.2	22	18.3	31	25.8	2.70	1.33

4. ท่านมีส่วนร่วมในการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในการสนับสนุนงบประมาณ	15	12.5	14	11.7	43	35.8	24	20.0	29	24.2	2.80	1.40
ด้านการขยายตลาด												
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สู่ตลาดภายในและภายนอกตำบล	16	13.3	14	11.6	38	31.6	22	18.3	25	20.8	2.65	1.43
2. ท่านได้ประสานงานกับส่วนราชการในการขยายตลาด	16	13.3	15	12.5	32	28.3	22	18.3	30	25.0	2.58	1.44
3. ท่านได้เข้าร่วมงานจัดแสดงมหกรรมสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	29	24.6	20	16.6	34	25.8	15	12.5	27	22.5	3.20	1.61
4. ท่านได้มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายระหว่างหมู่บ้าน ตำบล เพื่อประสานงานและเกิดประโยชน์เกื้อกูลกัน	20	16.6	20	16.6	31	33.3	15	12.5	29	24.2	2.76	1.56
ด้านการติดตาม/ประเมินผล												
1. ท่านได้มีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ชี้วัด และมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์	17	14.1	17	14.1	40	33.3	16	13.3	25	20.8	2.75	1.51
2. ท่านได้มีโอกาสเข้าไปอยู่ในกระบวนการประเมินผลผลิตภัณฑ์	17	14.1	17	14.1	39	32.5	17	14.1	25	20.8	2.74	1.50
3. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	17	14.1	17	14.1	35	29.2	16	13.3	30	25.0	2.66	1.51
4. ท่านได้มีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม	15	12.5	16	13.3	40	33.3	16	13.3	28	23.3	2.65	1.48

จากตาราง ที่ 7 พบว่าการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์ โครงการ อันดับหนึ่งคือ ร่วมประชุมทำความเข้าใจกับส่วนราชการในเรื่อง หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และมีส่วนร่วมวางแผนดำเนิน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และอันดับสุดท้ายคือ มีความรู้เผยแพร่ความรู้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ อันดับหนึ่งคือ มีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีส่วนร่วมในการเสนอผลิตภัณฑ์ เป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ร่วมประชาคมเพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์ และอันดับสุดท้ายคือ เสนอให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัตถุดิบในท้องถิ่นในการผลิต

การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ อันดับหนึ่ง คือ ร่วมอบรมเพิ่มความรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ และอันดับสุดท้าย คือ มีส่วนร่วมในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย

การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการขยายตลาด อันดับหนึ่ง คือ ร่วมงานจัดแสดงมหกรรมสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และอันดับสุดท้าย คือ ร่วมประสานงานกับส่วนราชการในการขยายตลาด

การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการติดตาม/ประเมินผล อันดับหนึ่ง คือ มีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ชี้วัด และมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ และอันดับสุดท้าย คือ มีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่าง ๆ โดยรวม

การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	X	S.D.
1. ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์ โครงการ	3.07	0.04
2. ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์	2.84	0.24
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์	2.80	0.24
4. ด้านการขยายตลาด	2.79	0.36
5. ด้านการติดตาม/ประเมินผล	2.70	0.05
เฉลี่ยรวม	2.84	0.13

จากตารางที่ 8 การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์ โครงการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ ด้านการขยายตลาด อยู่ในระดับปานกลาง และ อันดับสุดท้ายคือ ด้านการติดตาม/ประเมินผล

ตารางที่ 9 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่าง ๆ จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	ชาย			หญิง		
	จำนวน	— X	SD	จำนวน	— X	S.D.
1. ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ	67	3.00	0.11	53	3.10	0.24
2. ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์	67	2.75	0.13	53	2.99	0.26
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์	67	2.69	0.11	53	2.21	2.07
4. ด้านการขยายตลาด	67	2.88	0.50	53	2.53	0.20
5. ด้านการติดตาม/ประเมินผล	67	2.64	0.26	53	2.61	0.14
รวม		2.79	0.16		2.68	0.83

จากตารางที่ 9 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ตารางที่ 10 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในด้านต่าง ๆ จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	ต่ำกว่า 30 ปี			สูงกว่า 30 ปี		
	จำนวน	— X	SD	จำนวน	— X	S.D.
1. ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ	44	3.24	0.25	76	3.03	0.09
2. ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์	44	2.98	0.14	76	2.85	0.13
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์	44	2.88	0.27	76	2.81	0.09
4. ด้านการขยายตลาด	44	2.78	0.40	76	2.66	0.36
5. ด้านการติดตาม/ประเมินผล	44	3.33	0.38	76	2.48	0.14
รวม		3.04	0.26		2.76	0.29

จากตารางที่ 10 ภาพรวมของระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี อยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุสูงกว่า 30 ปี อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ตารางที่ 11 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
ในด้านต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	ประถมศึกษา			มัธยมศึกษาตอน ต้น			มัธยมศึกษาตอน ปลาย / ปวช.			อนุปริญญา/ ปวส.			ปริญญาตรี		
	N	— X	S.D	N	— X	S.D.	N	— X	S.D	N	— X	S.D	N	— X	S.D
ด้านการเรียนรู้/ประชา กพันธ์โครงการ	47	3.10	0.14	19	2.91	0.29	20	3.45	0.10	15	2.99	0.01	19	2.87	0.13
ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์	47	3.05	0.05	19	3.04	0.34	20	2.93	0.25	15	2.57	0.25	19	2.87	0.13
ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิต ภัณฑ์	47	3.11	0.07	19	2.94	0.12	20	2.97	0.05	15	2.94	0.12	19	2.24	0.20
ด้านการขยายตลาด	47	3.13	0.06	19	3.16	0.37	20	3.22	0.21	15	3.66	0.79	19	3.45	0.96
ด้านการติดตาม/ ประเมินผล	47	2.87	0.02	19	2.37	0.14	20	2.60	0.12	15	2.37	0.14	19	2.63	0.09
รวม		3.08	0.04		2.88	0.11		3.03	0.08		2.90	0.30		2.81	0.36

จากตารางที่ 11 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
ตามความเห็นของทุกกลุ่มการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 12 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
ในด้านต่าง ๆ จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมในโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	ทำสวน			รับจ้าง			ค้าขาย			รับราชการ			อื่น ๆ		
	N	— X	S.D.	N	— X	S.D.	N	— X	S.D.	N	— X	S.D.		— X	S.D.
ด้านการเรียนรู้ประชา/ สัมพันธ์โครงการ	60	2.76	0.09	10	4.0	2.47	19	2.96	0.29	11	3.40	0.26	20	3.24	0.19
ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์	60	2.95	0.05	10	2.4	0.18	19	2.86	0.33	11	3.13	0.27	20	3.25	0.16
ด้านการพัฒนาคุณภาพ ผลิตภัณฑ์	60	2.80	0.09	10	2.2	0.11	19	2.79	0.25	11	2.86	0.26	20	2.93	0.02
ด้านการขยายตลาด	60	3.20	0.30	10	3.3	0.34	19	3.15	0	11	3.15	0.58	20	3.47	0.29
ด้านการติดตาม/ประเมิน	60	2.51	0.01	10	1.9	0.73	19	2.57	0	11	3.54	0	20	2.30	0.13
รวม		2.84	0.11		2.76	0.98		2.86	0.29		3.21	2.99		3.03	0.09

จากตารางที่ 12 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
ตามความเห็นของทุกกลุ่มอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 13 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
ในด้านต่าง ๆ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณฑ์	รายได้ต่ำกว่า 7,000 บาท			รายได้สูงกว่า 7,000 บาท		
	N	— X	S.D.	N	— X	S.D.
1. ด้านการเรียนรู้ประชาสัมพันธ์โครงการ	99	2.98	0.16	21	2.85	0.07
2. ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์	99	2.82	0.41	21	2.68	0.26
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์	99	2.85	0.08	21	2.67	1.00
4. ด้านการขยายตลาด	99	3.09	0.42	21	2.90	0.03
5. ด้านการติดตาม/ประเมินผล	99	2.72	0.09	21	2.61	0.07
รวม		2.89	0.16		2.74	0.40

เลือกผลิตภัณฑ์ เนื่องจากเป็นขั้นตอนการดำเนินงานในช่วงแรกของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประชากรจึงให้ความสนใจและเข้าร่วมมาก และอันดับสุดท้าย คือ เสนอให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัตถุดิบในท้องถิ่นในการผลิต เนื่องจากกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับการผลิตที่ทันสมัย

การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมอันดับหนึ่ง คือ ร่วมอบรมเพิ่มความรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ เนื่องจากหน่วยงานราชการจะแจ้งให้กลุ่มผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ทุกกลุ่มให้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ และทางกลุ่มมีความต้องการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับของตลาดสากล รองลงมาคือ มีส่วนร่วมคิดในการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ เนื่องจากสมาชิกกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ยังขาดทักษะในการเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ในกลุ่ม และการมีส่วนร่วมอันดับสุดท้าย คือ มีส่วนร่วมในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย เนื่องจากกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ขาดการศึกษาดูงานของกลุ่มอื่นๆ จึงไม่เกิดการเปรียบเทียบ และไม่เห็นความสำคัญของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย

การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการขยายตลาด มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมอันดับหนึ่ง คือ ร่วมงานจัดแสดงมหกรรมสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีความสนใจ และสนับสนุนผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยการซื้อผลิตภัณฑ์ในงานจัดแสดงมหกรรมสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายระหว่างหมู่บ้าน ตำบลเพื่อประสานงานและเกิดประโยชน์เกื้อกูลกัน เนื่องจากการขยายตลาดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไปสู่ตำบลใกล้เคียงทำให้เกิดการประสานงาน และเกิดประโยชน์เกื้อกูลกันระหว่างตำบล รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สู่ตลาดภายในและภายนอกชุมชน เนื่องจากศักยภาพของกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์บางกลุ่มยังไม่สามารถนำผลิตภัณฑ์ไปจัดจำหน่ายได้ และการมีส่วนร่วมอันดับสุดท้าย คือ ร่วมประสานงานกับส่วนราชการในการขยายตลาด เนื่องจากการขยายตลาดนั้นทางหน่วยงานจะประสานกับกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เมื่อมีกิจกรรมเป็นครั้งคราวเท่านั้น บางครั้งเว้นช่วงเวลากการประสานงานนานจึงไม่ต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการติดตาม/ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่ง คือ มีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ชี้วัด และมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ เนื่องจากหน่วยงานราชการจะเข้ามาประชุมและกำหนดเกณฑ์ชี้วัดร่วมกับกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ การมีโอกาสเข้าไปอยู่ในกระบวนการประเมินผลผลิตภัณฑ์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างได้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการอย่างต่อเนื่องจึงรับทราบกระบวนการประเมินผลหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และการ

มีส่วนร่วมอันดับสุดท้าย คือ มีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจในการแก้ไขปัญหากลุ่ม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางรายเป็นเพียงสมาชิกที่มารับบริการจากกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์เท่านั้นไม่ได้เป็นผู้ประกอบการจึงไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหากลุ่ม

9. การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงใน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยรวมแล้วมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีค่าเฉลี่ยรวมมากกว่าเพศหญิง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

การมีส่วนร่วมด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการของกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง เนื่องจากเพศชายจะเป็นแกนนำในการดำเนินงานต่างๆ ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

การมีส่วนร่วมด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงเนื่องจากเพศหญิงจะมีบทบาทในส่วนของการกำหนดผลิตภัณฑ์และการผลิตผลิตภัณฑ์มากกว่าเพศชาย

การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงเนื่องจากเพศชายมักเป็นตัวแทนในการเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์กับหน่วยงานราชการ และเพศชายมักกล้าแสดงความคิดเห็นต่างๆ ในการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์มากกว่าเพศหญิง

การมีส่วนร่วมด้านการขยายตลาดของกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเพศชายจะเป็นฝ่ายประสานงานด้านการขยายตลาดและประสานงานในด้านอื่นๆของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ส่วนเพศหญิงจะอยู่ในฝ่ายผลิต

การมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผลของกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเพศชายจะเป็นตัวแทนในการเข้าร่วมการติดตามประเมินผลกับหน่วยงานราชการ

10. การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยรวมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุสูงกว่า 30 ปี เมื่อพิจารณาจำแนกตามอายุพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในด้านการติดตาม/ประเมินผลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมด้านการขยายตลาด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เนื่องจาก

กลุ่มตัวอย่างเป็นช่วงอายุที่ยังไม่มีรายได้ หรือมีรายได้น้อยจึงใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุสูงกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การขยายตลาด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมในด้านการติดตาม/ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นช่วงอายุที่มีภาระงานอยู่แล้วจึงเข้าร่วมกิจกรรมเฉพาะขั้นตอนแรกๆ เท่านั้นและไม่ให้ความสำคัญในด้านการติดตาม/ประเมินผล

11. การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จำแนกตามการศึกษา โดยรวมแล้วมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีส่วนร่วมในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการขยายตลาด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านการติดตาม/ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และเสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัวอยู่เสมอ

กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีส่วนร่วมในด้านการขยายตลาดมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอยากที่จะให้ผลิตภัณฑ์ของตำบลเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในตลาดภายนอกตำบลเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้เข้าสู่ตำบลและกลุ่มมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีส่วนร่วมในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการขยายตลาด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์และด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้ายคือ การมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในระดับที่สามารถถ่ายทอดได้ จึงได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มให้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลแก่ประชาชนในตำบล

กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีส่วนร่วมในด้านการขยายตลาดมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ และด้านการติดตาม/ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในด้านของการขยายตลาดและสามารถหาตลาดให้กลุ่มจัดจำหน่ายสินค้าได้

กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วมในด้านการขยายตลาดมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการและด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการติดตาม/ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในตำบลแต่ส่วนใหญ่ต้องทำงานจึงไม่มีเวลาเข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในทุกๆด้าน

12. การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมแล้วมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามอาชีพพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพทำสวนมีส่วนร่วมในด้านการขยายตลาดมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอาชีพทำสวนส่วนใหญ่เป็นผู้ลงทุนและเป็นผู้รับผลประโยชน์จากกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์จึงให้ความสำคัญกับการขยายตลาดมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างมีส่วนร่วมในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านการขยายตลาด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องทำงานหนักทำให้ไม่มีเวลาให้กับโครงการมากนัก

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขายมีส่วนร่วมในด้านการขยายตลาดมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างมีส่วน

ช่วยในการขยายตลาดเนื่องจากสามารถรับผลิตภัณฑ์ไปวางขายได้ แต่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมในด้านการติดตาม/ประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมในด้านการติดตาม/ประเมินผลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการขยายตลาด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากขั้นตอนด้านการประเมินผลส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานของฝ่ายราชการ ส่วนในด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์นั้นฝ่ายราชการมีหน้าที่ให้ความรู้แก่กลุ่มแล้วส่งเสริมให้กลุ่มรู้จักคิดและตัดสินใจในการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ด้วยตัวเอง

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆมีส่วนร่วมในด้านการขยายตลาดมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพอื่นๆ เช่น ข้าราชการบ้านนาญ แม่บ้าน ฯลฯ จึงทำให้มีเวลาว่างในการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

13. การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยรวมแล้วมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายได้ต่อเดือนพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 7,000 บาท มีส่วนร่วมในด้านการขยายตลาดมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 7,000 บาท มีส่วนร่วมในด้านการขยายตลาดมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

14. การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล โดยรวมแล้วมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในตำบลมากกว่า 5 ปี มีส่วนร่วมในด้านการเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการขยายตลาด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมด้านการติดตาม/ประเมินผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในตำบลมากกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอย่างดี และให้ความสนใจในกิจกรรมของตำบลเพื่อให้ตำบลของตนมีความเจริญและพัฒนาอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านการเรียนรู้ประชาสัมพันธ์โครงการ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ด้านการขยายตลาด และด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นเป็นแบบสอบถามจำนวน 20 ข้อ และเป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยผู้วิจัยออกแบบเอง และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชากรในตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 120 คน พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพราะจากการเก็บแบบสอบถามพบเพศชายมากกว่าเพศหญิง
2. กลุ่มตัวอย่างมีอายุสูงกว่า 30 ปีมากที่สุด เพราะเป็นช่วงอายุที่พบมากที่สุดในการเก็บแบบสอบถาม
3. กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด เพราะประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา
4. กลุ่มตัวอย่างมีอาชีพทำสวนมากที่สุด เพราะประชากรในตำบล มีอาชีพทำสวนเป็นอาชีพหลัก
5. กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 7,000 มากที่สุด เพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนมีรายได้ตามฤดูกาล และปริมาณของผลผลิต รายได้เฉลี่ยต่อเดือนจึง ต่ำกว่า 7,000 บาท
6. กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในตำบลมากกว่า 5 ปีมากที่สุด เพราะกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา ตำบลบ้านพระ อำเภอมือง จังหวัดปราจีนบุรี

จากการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการเรียนรู้ประชาชนสัมพันธ์โครงการ ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์ ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ด้านการขยายตลาด และด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเพศชายในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง
3. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง
4. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างอายุต่ำกว่า 30 ปีในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง
5. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างอายุสูงกว่า 30 ปีในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง
6. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างระดับประถมศึกษาในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง
7. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง
8. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง
9. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างระดับอนุปริญญา / ปวส. ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง
10. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาตรีในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง
11. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างอาชีพทำสวนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง

12. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างอาชีพรับจ้างในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง

13. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างอาชีพค้าขายในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง

14. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างอาชีพรับราชการในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง

15. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างอาชีพอื่นๆ ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง

16. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างรายได้ต่ำกว่า 7,000 บาทในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง

17. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างรายได้สูงกว่า 7,000 บาทในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง

18. ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในตำบลมากกว่า 5 ปีในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานราชการควรให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวต่างๆ ของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แก่กลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานและการพัฒนาของกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2. หน่วยงานราชการควรส่งเสริมการศึกษาดูงานของกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างสร้างสรรค์

3. ควรส่งเสริมให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนา กลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ขึ้นในแต่ละตำบล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำงานวิจัยที่เน้นการศึกษาถึงการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์เพื่อให้เกิดการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ ที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในตลาดสากลได้

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ชมดี. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณี
โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์บริหาร
ศาสตรมหาบัณฑิต, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2524
- กองพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม. ภูมิปัญญาไทยสู่สากล : หนึ่งตำบล หนึ่งผลิต
ภัณฑ์. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2544.
- โกศล สายใจ. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตนเอง
กรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนบางโคล่ แขวงบางโคล่ เขตบางคอแหลม
กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์, 2536
- ขนิษฐา ศรีนนท์. ปัญหาพิเศษ : การมีส่วนร่วมของชุมชนย่อยต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลนคร
นนทบุรี. ชลบุรี : วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารทั่วไป) มหาวิทยาลัยบูรพา
- คณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์มาตรฐานการคัดเลือกผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิต
ภัณฑ์ : กลุ่มสินค้าที่ผลิตโดยชุมชน. กรุงเทพฯ, 2544.
- คณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน. การจัดกลไกการบริหารงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์.
กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2544
- งามตา สุขประเสริฐ. การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์
การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อ.เมือง จ.ชลบุรี ปัญหาพิเศษ ร.ป.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา,
2542.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบทในการบริหารงานพัฒนาชนบท.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2527
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. สังคมเศรษฐกิจและการเมืองของทรัพยากรชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านยาก
จน. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- ชिरวัฒน์ นิจนตร. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2528.
- ชูเกียรติ เปี่ยมศรี. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย : ศึกษาเฉพาะ
กรณี เทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง. ปัญหาพิเศษ ร.ป.ม.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา,
2542.
- คุณพล นุใหม่. การมีส่วนร่วมโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลเกาะช้าง
ใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546

ปารีชาติ วลัยเสถียร. เอกสารประกอบการศึกษาวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน
(อักษรสำเนา). มปท. 2533.

ปรีชา สุกใส. หลักการพัฒนาชุมชน. พิชญ์โลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2541.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. นโยบายและกลวิธีที่มีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน.
กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภาคการพิมพ์ , 2527

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. วิสัยทัศน์นักพัฒนายุคใหม่. กรุงเทพฯ : เกษตรก้าวหน้า.ปีที่ 13 ฉ.2 (เม.ย. – มิ.ย.),
2541

สถานีวิทยุ. ความรู้ทั่วไปในการพัฒนาชุมชน. เอกสารวิชาการหมายเลข 1 สาขาพัฒนาชุมชน คณะ
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2525.

สุกิจ จุลละนันท์. การพัฒนาชุมชนในทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ.
มปท, 2508..

สุริยา ชีจัน. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในระบบป่าชุมชน : ศึกษา
เฉพาะกรณี ตำบลศรีระกอ อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์สังคม
ศาสตรมหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อม) : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.

ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : <http://www.dola.go.th> (วันที่ค้นข้อมูล
20 เมษายน 2546)

ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก :
<http://www.thaitambon.com> (วันที่ค้นข้อมูล 20 เมษายน 2546)

Erwin, William. Participation Management : Concept Theory And Implementation. Atlanta :
Georgia State University, 1976.

Keith, Davis D. Human Behavior At Work – Human Relations And Organization Behavior.
New York : McGraw – Hill Book Company , 1972.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

กรณีศึกษา ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมใน โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 3 ปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ และข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : กรุณาเขียนเครื่องหมาย / ลงใน และเติมข้อความในช่องว่างให้ครบถ้วนตามที่ เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี

2. สูงกว่า 30 ปี

3. การศึกษา

1. ประถมศึกษา

2. มัธยมศึกษาตอนต้น

3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.

4. อนุปริญญา / ปวส.

5. ปริญญาตรี

4. อาชีพ

1. ทำสวน

2. รับจ้าง

3. ค้าขาย

4. รับราชการ

5. อื่น ๆ

5. รายได้ต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 7,000 บาท

2. สูงกว่า 7,000 บาท

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล

1. ต่ำกว่า 5 ปี

2. สูงกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

คำชี้แจง : กรุณาพิจารณาข้อความทางซ้ายและทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างทางขวาตามระดับการมีส่วนร่วมของท่าน

หัวข้อ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการเรียนรู้และประชาสัมพันธ์โครงการ					
1. ท่านมีความรู้เผยแพร่ความรู้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์					
2. ท่านได้มีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์					
3. ท่านได้ร่วมประชุมทำความเข้าใจกับส่วนราชการในเรื่อง หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์					
4. ท่านได้มีส่วนร่วมวางแผนดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์					
ด้านการกำหนดผลิตภัณฑ์					
1. ท่านได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์					
2. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์					
3. ท่านได้เข้าร่วมประชาคมเพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์					
4. ท่านได้เสนอให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัตถุดิบในท้องถิ่นในการผลิต					
ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์					
1. ท่านได้เข้าร่วมอบรมเพิ่มความรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์					
2. ท่านได้มีส่วนร่วมคิดในการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของตำบล					

3. ท่านได้มีส่วนร่วมในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในการสนับสนุนงบประมาณ					
ด้านการขยายตลาด					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สู่ตลาดภายในและภายนอกตำบล					
2. ท่านได้ประสานงานกับส่วนราชการในการขยายตลาด					
3. ท่านได้เข้าร่วมงานจัดแสดงมหกรรมสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์					
4. ท่านได้มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายระหว่างหมู่บ้าน ตำบล เพื่อประสานงานและเกิดประโยชน์เกื้อกูลกัน					
ด้านการติดตามประเมินผล					
1. ท่านได้มีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์ชี้วัด และมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์					
2. ท่านได้มีโอกาสเข้าไปอยู่ในกระบวนการประเมินผลผลิตภัณฑ์					
3. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์					
4. ท่านได้มีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

.....
.....

2. ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดี
ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

3 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือฝึกงาน

เรียน พัฒนาการอำเภอเมืองปราจีนบุรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการฝึกงาน
2. แบบฟอร์มการประเมิน

ด้วยภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีนโยบายส่งเสริมนิสิตเข้ารับการฝึกงานตามหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้มีโอกาสนำความรู้และประสบการณ์ในการทำงานภาคปฏิบัตินอกเหนือจากทฤษฎีที่ได้ศึกษามา อีกทั้งยังเป็นการปูพื้นฐานทางด้านอาชีพให้นิสิตอีกด้วย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณารับนิสิตเข้าฝึกงานในระหว่างวันที่ 17 มีนาคม 2546 ถึงวันที่ 16 พฤษภาคม 2546 คือ นางสาวอังคณา ชัยประโยชน์ วิชาเอกการพัฒนาชุมชน ชั้นปีที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการรับนิสิตเข้าฝึกงาน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สมชาย เคชะพรหมพันธุ์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานเลขานุการคณะฯ

โทร. 0-3874-5900 ต่อ 2310, 2311

โทรสาร 0-3839-0355

เลขที่ 46/23

ร่าง.....
พิมพ์.....
ทวน.....

ที่ ปจ. 0119/188

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองปราจีนบุรี
ถนนปราจีนอนุสรณ์ ปจ. 25000

16 พฤษภาคม

2546	มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	
รับที่	0938
วันที่	- 3 ส.ย. 2546
เวลา	13.30 น.

เรื่อง ส่งตัวนิสิตฝึกงาน

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยบูรพาที่ ทม 2005/0549 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2546

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินผลการฝึกงาน จำนวน 1 ชุด

ตามที่ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ส่งตัว นิสิต คือ นางสาวอังคณา ยังประโยชน์ วิชาเอกการพัฒนาชุมชน ชั้นปีที่ 3 เข้าฝึกงาน ในระหว่างวันที่ 17 มีนาคม 2546 ถึงวันที่ 16 พฤษภาคม 2546 ตามละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ ได้สิ้นสุดเวลาการฝึกงานของนิสิตแล้ว สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี จึงขอส่งตัวนิสิตที่มาฝึกงานในหน่วยงาน กลับมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อเข้ารับการศึกษ ตามปกติ และส่งแบบประเมินผลการฝึกงาน มาพร้อมหนังสือนี้ อนึ่ง ในระหว่างการเข้าฝึกงาน นางสาวอังคณา ยังประโยชน์ มีความประพฤติเรียบร้อย มีความตั้งใจ มุ่งมั่นศึกษาหาความรู้ มีใจเสียสละ และอาสาในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี เป็นแบบอย่างที่ดีและสมควรได้รับการชมเชยเป็นอย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววิภา ราชประเสริฐกุล)

พัฒนบริหารการอำเภอเมืองปราจีนบุรี

เรียน คุณบดี

- ๑. ส่ง
- ๒. ส่ง

๓๑/๕/๒๕๔๖

พัฒนบริหารการอำเภอเมืองปราจีนบุรี
อำเภอเมือง

๓/๖/๕๖

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองปราจีนบุรี

โทร. ๐-

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานสำหรับนิสิตเอกการพัฒนารัฐ
ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....

ชื่อนิสิตฝึกงาน : นางสาวอังคณา ยังประ โยชน์
 ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรวัต แสงสุริยงค์
 ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนาม : นายปรีดา วาสประเสริฐสุข
 พัฒนาการอำเภอเมืองปราจีนบุรี
 สถานที่ฝึกงาน : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง
 จังหวัดปราจีนบุรี

วัน/เดือน/ปี	จำนวนชั่วโมง	รายงานกิจกรรมที่ฝึกงาน	หมายเหตุ
17 มีนาคม 2546	8	ศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	
18 - 19 มีนาคม 2546	16	การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มทักษะการ บริหารจัดการ	
20 - 21 มีนาคม 2546	16	การสัมมนาจัดตั้งเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	
24 มีนาคม 2546	8	ศึกษาข้อมูลประวัติตำบลบ้านพระ ,สำรวจพื้นที่ ตำบลบ้านพระ และติดตั้งโปรแกรมข้อมูล จปฐ. ที่ อบต. บ้านพระ	
25 - 28 มีนาคม	32	ตรวจแบบสอบถาม จปฐ.	

วัน/เดือน/ปี	จำนวนชั่วโมง	รายการกิจกรรมที่ฝึกงาน	หมายเหตุ
27-28 มีนาคม 2546	16	ตรวจ แบบสอบถาม จปฐ.	
31 มีนาคม 2546	8	ลงพื้นที่ติดตั้งโปรแกรมจปฐ. ที่ อบค. ท่างาม และ อบค. บางบริบูรณ์	
1-3 เมษายน 2546	8	ศึกษาข้อมูล โครงการแก้ไขปัญหาความ ยากจน (กข.คจ.) สมุดบัญชี, ทะเบียน ครัวเรือนยากจน, บัญชีเงินฝากธนาคาร , บัญชีคุมลูกหนี้, บัญชีย่อยลูกหนี้ราย ตัว	
4 เมษายน 2546	8	ร่วมประชุมวางแผนการรณรงค์ต่อต้าน ยาเสพติด หมู่ที่ 7 ตำบลท่างาม	
8 เมษายน 2546	8	ออกแบบสอบถาม	
9 เมษายน 2546	8	ออกสำรวจพื้นที่ ณ ตำบลบ้านพระ	
10-11 เมษายน 2546	16	ปรับปรุงแบบสอบถามให้สอดคล้องกับ ชุมชน	

วัน/เดือน/ปี	จำนวนชั่วโมง	รายงานกิจกรรมที่ฝึกงาน	หมายเหตุ
17-18 เมษายน 2546	24	ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ โครงการหนึ่ง ตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการออกแบบสอบ ถาม และใช้เป็นเอกสารอ้างอิงประกอบการทำ สารนิพนธ์	
21-22 เมษายน 2546	24	ปรับปรุงแบบสอบถาม และจัดพิมพ์	
23-25 เมษายน 2546	32	เสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา	
28-29 เมษายน 2546	8	ปรับปรุงแบบสอบถามให้สอดคล้องกับ โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	
2 พฤษภาคม 2546	8	เข้าร่วมประชุมตั้งวงรกองทุนหมู่บ้าน ณ บ้านหัว ทราย หมู่ที่ 6 ตำบลเนินหอม	
5-6 พฤษภาคม 2546	16	ออกพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ณ ตำบล บ้านพระ	
7-8 พฤษภาคม 2546	16	ออกพื้นที่ ตำบลเนินหอมเพื่อเก็บภาพ และ ข้อมูลสำหรับการประกวดกิจกรรมพัฒนา องค์กรดีเด่น ประจำปี 2546	

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

วัน/เดือน/ปี	จำนวนชั่วโมง	รายงานกิจกรรมที่ฝึกงาน	หมายเหตุ
9 พฤษภาคม 2546	8	ออกพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ณ ตำบล บ้านพระ	
10-11 พฤษภาคม 2546	16	จัดพิมพ์ข้อมูล และจัดเตรียมสถานที่ การประกวด กิจกรรมพัฒนาองค์กรดีเด่น ประจำปี 2546 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเนินหอม	
12 พฤษภาคม 2546	8	ร่วมงานการประกวดกิจกรรมพัฒนาองค์กร ดีเด่น ประจำปี 2546	
13 พฤษภาคม 2546	8	ออกพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ณ ตำบล บ้านพระ	
14 พฤษภาคม 2546	8	เข้าร่วมประชุม และทำประชาคมหมู่บ้านเรื่อง โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ณ บ้านหัวนุ่ง ตำบลเนินหอม	
15 พฤษภาคม 2546	8	ตรวจแบบสอบถาม	
16 พฤษภาคม 2546	8	อาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนามประเมินผลการฝึกงาน ของนิสิต	
รวม	344		

ผลการประเมิน

ผ่าน

ไม่ผ่าน

1. กรณีผ่าน นิสิตผู้ฝึกงานสามารถฝึกงานได้ระดับ

ดีเยี่ยม

ดี

พอใช้

2. กรณีไม่ผ่าน เพราะ

.....
.....

ลงชื่อ

(นายปรีดา วาสประเสริฐสุข)

พัฒนาการอำเภอเมืองปราจีนบุรี

อาจารย์ผู้ประเมิน

วัน 16 เดือน พค. ปี 2546

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวอังคณา ชังประโชชน์

เกิดเมื่อ วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2525

ที่อยู่ปัจจุบัน 49 ถนนปราจีนอนุสรณ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดปราจีนบุรี 25000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2537 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6
จากโรงเรียนโชติพิทยากร
ตำบลคงพระราม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

พ.ศ. 2541 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
จากโรงเรียนปราจีนกัลยาณี
ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

พ.ศ. 2543 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จากโรงเรียนปราจีนกัลยาณี
ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

พ.ศ. 2546 ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ)
วิชาเอกการพัฒนาชุมชน
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ชื่อสารนิพนธ์ การมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
ศึกษารณิ : ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี